„Żołnierze Niezłomni. Żołnierze Wyklęci” – cykl etiud filmowych

Prezentujemy 20 etiud filmowych przedstawiających żołnierzy polskiego podziemia antykomunistycznego.

Etiudy powstały we współpracy Instytutu Pamięci Narodowej ze spółką Media Kontakt, przy wsparciu Ministerstwa Obrony Narodowej, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, Muzeum Historii Polski oraz Miasta Lublin. Projekt został objęty patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Składające się na serię „Żołnierze Niezłomni. Żołnierze Wyklęci” etiudy w przystępny sposób prezentują sylwetki zarówno tych bardziej, jak i mniej znanych bohaterów podziemia i pomagają widzowi poznać oraz zrozumieć rzeczywistość powojennej Polski ludowej.

Józef Franczak „Laluś” (1918–1963)

uczestnik wojny obronnej 1939 r., członek ZWZ, AK i WiN, ostatni żołnierz podziemia antykomunistycznego

Andrzej Kiszka ps. „Dąb” (1921–2017)

żołnierz BCH, NOW-AK, 8 lat ukrywał się w bunkrze leśnym, aresztowany w 1961 r., skazany na 15 lat więzienia

Zdzisław Broński „Uskok” (1912–1949)

walczył w wojnie obronnej w 1939 r., członek POZ i żołnierz AK-WiN, dowódca oddziału partyznackiego

Władysław Łukasiuk „Młot” (1906–1949)

przedwojenny współpracownik polskiego wywiadu, żołnierz ZWZ-AK, dowódca 6. Brygady Wileńskiej AK, zginął w niewyjaśnionych okolicznościach

Stanisław Sojczyński „Warszyc” (1910–1947)

żołnierz AK Obwodu Radomsko, twórca i komendant Konspiracyjnego Wojska Polskiego, zamordowany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Łodzi

Edward Taraszkiewicz „Żelazny” (1921–1951)
w trakcie wojny pracownik przymusowy w III Rzeszy, po powrocie żołnierz DSZ-WiN, dowódca oddziału partyzanckiego na Lubelszczyźnie, zginął w obławie

Zygmunt Olechnowicz „Zygma” (1926–początek lat 90. XX w.)
żołnierz 77 pp. AK pod dowództwem „Ragnera”, następnie adiutant Anatola Radziwonika „Olecha”, aresztowany przez NKWD, skazany na 25 lat łagrów

Kazimierz Żebrowski „Bąk” (1901–1949)
uczestnik wojny obronnej w 1939 r., członek SZP-ZWZ, następnie NOW-NSZ-NZW, komendant Okręgu III NZW Białystok
Jerzy Żebrowski „Konar” (1932–1949)
syn i adiutant Kazimierza Żebrowskiego „Bąka”

Czesław Zajączkowski „Ragner” (1917–1944)
uczestnik wojny obronnej w 1939 r., legendarny dowódca oddziału partyzanckiego na Nowogródczyźnie, zginął w obławie przeprowadzonej przez NKWD

Ruta Czaplińska ps. „Ewa” (1918–2008)
ppor. czasu wojny, kierownik Wydziału Łączności Organizacyjnej KG NZW, więzień okresu stalinowskiego

Antoni Olechnowicz „Pohorecki” (1905–1951)
ppłk dypl. WP, uczestnik wojny obronnej w 1939 r., członek SZP-ZWZ-AK-DSZ-WiN, komendant 5. i 6. Brygady Wileńskiej AK,
aresztowany i skazany na karę śmierci, wyrok wykonano

Zdzisław Badocha „Żelazny” (1925 – 1946)
dowódca drużyny, a następnie szwadronu w 5. Brygadzie Wileńskiej AK, zginął w trakcie obławy rażony odłamkami granatu

Danuta Siedzikówna „Inka” (1928–1946)
sanitariuszka i łączniczka w 5. Brygadzie Wileńskiej AK, aresztowana przez UB, zamordowana wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w

Gdańsku

Hieronim Dekutowski „Zapora” (1918–1949)
cichociemny, dowódca oddziałów partyzanckich AK, DSZ i WiN, po ciężkim śledztwie zamordowany w więzieniu na warszawskim Mokotowie

Mieczysław Dziemieszkiewicz „Rój” (1925–1951)
żołnierz NSZ, dowódca legendarnego oddziału NZW operującego na Północnym Mazowszu, zginął w trakcie przedzierania się przez obławę

Kazimierz Kamieński „Huzar” (1919–1953)
oficer rezerwy WP, dowódca oddziałów AK, AKO i WiN, aresztowany wskutek kombinacji operacyjnej UB,
skazany w procesie pokazowym na karę śmierci, wyrok wykonano

Marian Bernaciak „Orlik” (1917–1946)
uczestnik wojny obronnej w 1939 r, żołnierz ZWZ, AK, DSZ i WiN, dowódca oddziału partyzanckiego na Lubelszczyźnie, ranny w obławie popełnił samobójstwo

ks. Władysław Gurgacz, „Sem” (1914–1949)
jezuita, po wojnie kapelan Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowej, skazany w procesie pokazowym na karę śmierci, wyrok wykonano

Anatol Radziwonik „Olech” (1916–1949)
żołnierz Armii Krajowej, legendarny dowódca polskiego podziemia antykomunistycznego na Kresach, zginął w obławie przeprowadzonej przez NKWD

Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” (1910–1951)
przedwojenny oficer WP, dowódca 5. Brygady Wileńskiej AK, zamordowany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w więzieniu mokotowskim